

جمعه 17 فروردین 1397-19 رجب 1439-6 آبریل 2018

آغاز قیام روحانی مبارز و انقلابی مشروطه خواه، شهید "شیخ محمد خیابانی" در تبریز (1299ش)

آغاز قیام روحانی مبارز و انقلابی مشروطه خواه، شهید "شیخ محمد خیابانی" در تبریز (1299ش) شیخ محمد خیابانی از جوانی به فراگیری علوم دینی روی آورد و به سرعت مدارج علمی را طی نمود. پس از نهضت مشروطه، زندگی او وارد مرحله جدیدی شد. و با تشکیل جمعیتی مبارز، در راه پیروزی مشروطه، گام‌های مهمی در تبریز برداشت. وی در این میان روزنامه تجدد را منتشر کرد و خواهان اجرای قوانین مشروطه و احیای آن گردید. خیابانی سپس به رهبری فرقه دموکرات آذربایجان برگزیده شد و همگام با انتشار روزنامه تجدد، به کارهای سازنده دیگری در جهت پیشبرد اهداف و تأمین آسایش مردم دست زد. همچنین نقش وی پس از محاصره تبریز در دوره استبداد صغیر بسیار حساس بود. پس از راه‌یابی شیخ محمد خیابانی و پنج تن از دوستانش به مجلس شورای ملی، وثوق الدوله صدر اعظم قاجار تصمیم گرفت که شیخ را از سر راه خود بردارد. لذا عده‌ای از صاحب منصبان نظامی را با افراد تعلیم دیده به تبریز فرستاد. با ورود متجاوزان به شهر تبریز، خیابانی بر ضد دولت قیام کرد و در کمتر از دو روز تمام ادارات شهر را به تصرف درآورد. این پیروزی و نهضت خیابانی، بیش از پنج ماه ادامه داشت. شیخ در حیات ساختمان تجدد به ایراد نطق‌های ملی‌پرستانه و مردم با اشتیاق تمام، پای صحبتش می‌نشستند. این سخنان به زبان آذری بود و ترجمه فارسی‌اش هر روز در روزنامه تجدد چاپ می‌شد. در این پنج ماه، خیابانی و جنبش او با خطرهای فراوانی مواجه بودند، اما بر همه پیروز شدند و آتش توطئه‌ها را خاموش کردند. شیخ محمد خیابانی در نهضت خویش بر ارشاد افکار عمومی و ارتقای میزان آگاهی آنان به منظور نیل به اهداف خویش تأکید داشت، به همین دلیل، در صدد تجهیز قوای مسلح خویش برای دفاع از نهضت برنیامد. وی همچنین در جریان جنگ جهانی اول، در برابر فشار روس‌ها مقاومت نمود و در عین حال از نفوذ کمونیسم نیز جلوگیری می‌کرد. عاقبت با ورود مخبرالسلطنه، والی جدید تبریز و شکست محاصره این مبارز انقلابی، در 21 شهریور 1299 ش برابر با 29 ذیحجه 1338 ق توسط نیروهای دولتی بازداشت شد و به شهادت رسید.

روز بهروز

به دنبال تحقیق گسترده‌ای که وزارت بهداشت در سال 1363 ش برای آگاهی از وضعیت خدمات بهداشتی و درمانی انجام داد، این نتیجه به دست آمد که چهل درصد از مرگ و میرهای کشور در 5 سال اول زندگی کودکان اتفاق می‌افتد و هشتاد درصد آن نیز در یک سال اول زندگی است. بنابراین می‌توان با آموزش‌های عمده‌ای ساده و اولیه از وقوع این مرگ و میرها جلوگیری کرد. این نتایج سرآغاز تلاش در مسیر راه‌اندازی شبکه‌های بهداشتی درمانی به نام "خانه بهداشت" در روستاهای کشور و تربیت نیروهای اصیل و بومی به نام "بهروز" شد. واکسیناسیون کودکان و آموزش مادران در زمینه رعایت بهداشت، از مهم‌ترین وظایف بهروزان می‌باشد. بهروزان در ارتباطی صمیمی با مادران روستایی و تلاشی گسترده توانسته‌اند میزان مرگ و میر مادران را به علت عوارض حاملگی و زایمان، از 140 درصد هزار تولد زنده در سال 1363 به 54 مورد در صد هزار تولد زنده در سال 1370 تقلیل دهند و این به معنای جلوگیری از مرگ 1720 مادر در سال است. این آمار در سال‌های بعد نیز پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته است. از این رو و در راستای تکریم و بزرگداشت بهروزان زحمتکش، روز هفدهم فروردین هر سال، با عنوان روز بهروز، نامگذاری شده است.

وقوع غزوه و ی تبوک بین مسلمانان و لشکر روم (9 ق)

غزوه و ی تبوک از آخرین غزوات پیامبر اسلام (ص) به شمار می‌رود. سبب وقوع غزوه و ی تبوک آن بود که کاروان تجاری شام به پیامبر اسلام خبر داد که سلطان روم لشکری مجهز کرده و عازم مدینه است. از این رو رسول خدا فرمان داد مسلمانان از دور و نزدیک آماده‌ی جنگ شوند. علی‌رغم دوری راه، فصل گرما، دوره و ی تبوک برداشت محصول و سختی مسیر، اکثر مسلمانان، خود را جهت جنگ آماده کردند. در این میان گروهی از منافقین مدینه به بهانه‌های در این غزوه شرکت نکردند و دیگران را نیز از رفتن منع می‌نمودند. لذا چون پیامبر از نیت سوء آنان آگاه شد، علی (ع) را به جای خویش در مدینه گذاشت و رهسپار تبوک گشت. سرانجام لشکر سی هزار نفری اسلام به محل جنگ رسیدند ولی از سپاه روم اثری نیافتند. در این غزوه هرچند جنگی رخ نداد ولی شوکت اسلام، فداکاری مسلمین و آمادگی آنها در برابر کفر به نمایش درآمد. همچنین به این جنگ، غزوی "فاضجه" (به معنی رسوا کننده) نیز گفته می‌شود زیرا جمعی منافق مسلمان نما در این سفر رسوا شدند.

الحاق سرزمین پرتغال به استعمار اسپانیا (1580م)

پرتغال از دیرباز رقیب سرسخت سیاسی و استعماری اسپانیا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکا به شمار می‌رفت، اما به علت مهاجرت فراوان اتباع پرتغال به مستعمرات این کشور و نابسامانی اوضاع اقتصادی، پرتغال این کشور به تدریج نفوذ و قدرت سیاسی خود را از دست داد و همین موضوع موجب شد تا اسپانیا، این سرزمین را تصرف

کند. پس از این واقعه بسیاری از مستعمرات پرتغال به دست قدرت استعماری هلند افتاد و برخی نیز به تصرف اسپانیا درآمد. اما در سال 1640م، بر اثر قیام مردم پرتغال، این کشور بار دیگر مستقل شد. (ر.ک: 10 ژوئن)